

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3
ด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง
และการเคลื่อนไหว*

DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING OF KINDERGARTEN 3
STUDENTS WITH LEARNING EXPERIENCES BY USING SONG
AND MOVEMENT ACTIVITIES

บุษกร อูปมา

Bussakorn Auppama

นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

Master Degree's Student, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

กนก พานทอง

Kanok Panthong

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

Department of Research and Applied Psychology,

Faculty of Education, Burapha University, Thailand

E-mail: kanok1459@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนกับหลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนมารีวิทย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 29 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบยกลกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการ

* Received 8 February 2024; Revised 1 March 2024; Accepted 4 March 2024

เคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Dependent t-test ผลการวิจัยปรากฏว่า 1. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวสูงกว่าก่อนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง และการเคลื่อนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์, กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว, นักเรียนชั้นอนุบาล

Abstract

The purposes of this research were to compare the creative thinking of student Kindergarten 3 before and after using the learning experience management by applying the song and movement activities and to study the satisfaction of kindergarten 3 students toward the learning experience management by applying the song and movement activities. The samples were 29 kindergarten 3 students in semester 1, academic year 2023 of Maryvit School, Banglamung District Chonburi Province. The samples were selected by the cluster sampling technique. The research instruments were the learning experience management by applying the song and movement activities program, the plan of learning experience management by applying the song and movement activities, the creative thinking assessment, and the questionnaire for satisfaction. The data were analyzed by using descriptive statistics and dependent t-test. The results revealed that 1. After using the learning experience management by applying the song and movement activities, the creative thinking of kindergarten 3 students was increased with statistical significance at 0.05 level. 2. The kindergarten 3 students were satisfied with the learning experience management by applying the song and movement activities at the high level.

Keywords: Creative Thinking, Song and Movement Activities, Kindergarten

บทนำ

เด็กปฐมวัยถือว่าเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดในการวางรากฐานของชีวิต เนื่องด้วยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต เป็นวัยแห่งพัฒนาการด้านต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากเด็กไม่ได้รับการพัฒนา ให้ถูกต้องในช่วงเวลาที่สำคัญนี้ จะสร้างให้เกิดขึ้นในภายหลังได้ยาก สำหรับการจัดการศึกษาให้กับเด็กนั้น ต้องคำนึงถึงเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุลครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และยังสอดคล้องกับการทำงานของสมอง ตามพัฒนาการในแต่ละด้านให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หากพัฒนาการด้านหนึ่งบกพร่องก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการในด้านอื่น ๆ เป็นการเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ทักษะของเด็กที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ควรนำเข้าไปในหลักสูตรการศึกษา ได้แก่ การคิด อย่างสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking/Problem-Solving) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Communication) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) และความตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural Awareness) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ทักษะเหล่านี้ส่งผลทำให้เด็กมีทักษะการคิด การทำงานเป็นทีม การใช้ภาษา และการใช้เทคโนโลยี เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก จึงต้องส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะดังกล่าว เพื่อให้เด็กเติบโตได้อย่างเหมาะสมในสังคมยุคใหม่ที่กำลังจะมาถึงในระยะเวลาอันใกล้ (108Kids.com, 2562) โดย 1 ใน 2 อันดับแรกของทักษะ ที่ควรนำมาเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในกลุ่มทักษะด้านการคิด สติปัญญา กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

โรงเรียนอนุบาล และครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนารากฐานของความคิดสร้างสรรค์ในชีวิตประจำวันของเด็ก พร้อมกับส่งเสริมพัฒนาการทางด้านดนตรีให้กับเด็กควบคู่ไปกับพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตวิญญาณอื่น ๆ ของเด็ก สิ่งสำคัญคือต้องจัดเตรียมสิ่งเร้าทางดนตรีที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาความรู้สึกเป็นจังหวะในวัยเด็ก มีการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายบ่อยครั้ง เนื่องจากความสุขของดนตรีเชื่อมโยงกับการแสดงออกทางดนตรีของเด็ก และการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของดนตรี เด็ก ๆ ยังต้องการแสดงออก

ผ่านดนตรีด้วยทั้งในการร้องเพลง การเคลื่อนไหว และการเล่นผ่านกิจกรรมดนตรี (Králová, E., and Butvilas, T., 2016) โดยธรรมชาติของเด็กเล็กเป็นช่วงอายุที่กำลังอยากรู้อยากเห็น และมีพลังในตัวอย่างมากมาย ชอบวิ่ง และปีนป่าย มีความกระตือรือร้น ชอบลุกขึ้นมาเต้นรำ และเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ นั้นเป็นเหตุผลที่ว่า ทำไมกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหว จึงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมและเป็นทางเลือกที่ดีที่จะนำมาใช้กับเด็กในชั้นอนุบาล (ณัฐพร สุตติ, 2562) (Blessed Homeschool, 2024)

กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวช่วยให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ ๆ ฝึกฝนทักษะการเคลื่อนไหว แสดงความคิดสร้างสรรค์ แสดงออกทางอารมณ์ และอื่น ๆ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและส่งเสริมให้เด็ก ๆ กล้าเสี่ยงและแสดงอารมณ์ผ่านการเคลื่อนไหวและการเต้นรำ พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นต้น เช่น การประสานงานและการทรงตัวเสริมสร้างการคิดทางคณิตศาสตร์ในขณะที่ยังเด็ก ๆ สำรวจจังหวะและจังหวะช่วย ให้เด็กเชื่อมโยงเสียงกับตัวเลข พัฒนาความเข้าใจในความร่วมมือโดยการทำงานร่วมกันกับดนตรีและการก้าวไปพร้อมกัน การสังเกตจังหวะ ทำนอง และเสียงดนตรีรวมถึงระดับเสียงสูง/ต่ำ จังหวะเร็ว/ช้า และระดับเสียงที่ดัง/เบา กระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำดนตรี เสริมทักษะความจำในขณะที่ยังเด็ก ๆ เรียนรู้เพลง ร้องเพลง เนื้อเพลงแล้วเด็กยังซาบซึ้งกับจังหวะดนตรีและจังหวะในโอกาสที่ได้แสดงออก นอกจากนี้ ยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะการพัฒนากล้ามเนื้อ ทั้ง 2 ส่วน ได้แก่ ทักษะพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor Skills) และทักษะพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor Skills) ซึ่งเป็นวิธีที่ดีในการพัฒนาทางอารมณ์ และช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และยังสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาการในการเรียนรู้เกี่ยวกับสี ตัวเลข ตัวอักษร รูปร่าง และอื่นๆ ด้วย โดยใช้กิจกรรมทางดนตรีเป็นฐาน และยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรักในดนตรี และยังเป็นการวางรากฐานทางดนตรีให้กับเด็กด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) (Blessed Homeschool, 2024)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวมาใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 8 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 2 กิจกรรมที่เน้นกิจกรรมจังหวะประกอบเพลงและการเคลื่อนไหวบูรณาการกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เพื่อนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลทั้ง 4 ด้าน ตามแนวคิดของ (Guilford, J. P., 1967) ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ด้านความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) และด้านความคิดละเอียดละออ (Elaboration)

(Guilford, J. P., 1967) เพื่อเป็นการกระตุ้นพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามช่วงวัย โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลให้มากขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนกับหลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว ในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนมารีวิทย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 155 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนมารีวิทย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 29 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (Cluster Sample Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว เป็นการ บูรณาการผ่านทักษะการเคลื่อนไหวของนักเรียนมาผสมผสานกับเพลง (จังหวะหรือเสียงของดนตรี) ทำให้ เกิดความสัมพันธ์ระหว่างระบบกลไก การทำงานของข้อต่อ และกล้ามเนื้อ เพื่อทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมสร้างด้านความแข็งแรง และความ

คล่องตัวมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดของกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน ๆ ละ 40 นาที รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว

สัปดาห์ที่	วันที่	กิจกรรมการเรียนรู้	เพลงประกอบกิจกรรม	เวลา (นาที)
1	1	การเคลื่อนไหวประกอบเพลง ลักษณะของเพลงต่าง ๆ	เพลง choo choo wa	40
	2	การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	เพลง “Action song”	40
2	1	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวการ เลียนแบบ	เพลง “Animal”	40
	2	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพร้อม วัสดุกับอุปกรณ์	เพลง “บรรเลงกิจกรรม เคลื่อนไหว”	40
3	1	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่	เพลง “A ram sam sam”	40
	2	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวตาม คำบรรยายหรือเรื่องราว	คำบรรยาย “กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ ประกอบคำบรรยาย”	40
4	1	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวตาม บทเพลง	เพลง “Chicky Dance”	40
	2	เรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ท่าทางกายบริหารประกอบเพลง	เพลง “The Clap It Kids Yoga Song”	40

ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว ทั้ง 8 ชุดสอดคล้องกับวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มีค่า 0.66-1.00 แสดงว่า สามารถนำกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวทั้ง 8 ชุดไปใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้

2.1.2 แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 แบ่งออกเป็น 8 แผน ระยะเวลา

แผนละประมาณ 40 นาที ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มีค่าเฉลี่ย 8 แผน เท่ากับ 4.75, 4.73, 4.86, 4.88, 4.73, 4.78, 4.71 และ 4.73 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ใช้ประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ด้านความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) และด้านความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนจากการสังเกตลักษณะบ่งชี้ความคิดสร้างสรรค์ แบบรูบริก (Rubric) ให้คะแนนระหว่าง 1 - 5 คะแนน ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แสดงว่า แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 สามารถนำไปใช้ประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้

2.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3	หมายถึง	มาก	แทนด้วยภาพ	
2	หมายถึง	ปานกลาง	แทนด้วยภาพ	
1	หมายถึง	น้อย	แทนด้วยภาพ	

การกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยในการแปลความหมายระดับความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อการจัดกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว แบ่งออกเป็น 3 ระดับ (บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แสดงว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวสามารถนำไปใช้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้

3. แบบแผนการวิจัย

ใช้แบบแผนการทดลอง Single-Group Pretest-Posttest Design (McMillan, J. and Schumacher, S., 2014) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการวิจัย Single-Group Pretest-Posttest Design

Group	Pretest	Intervention	Posttest
A	O	X	O

————— time —————→

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการ โรงเรียนมารีวิทย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมนัดวันเวลาพบกับนักเรียนในห้องเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง

4.2 เมื่อถึงกำหนดวัน เวลานั้น คณะผู้วิจัยเดินทางไปชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ทั้งการเตรียมตัวก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง ให้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้รับทราบ พร้อมทั้งดำเนินการทดสอบด้วยแบบประเมินพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ (Pre-Test)

4.3 ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับกลุ่มทดลองโดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว กำหนดขั้นตอนเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชื่นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้เกิดความสนใจ เช่น ฝึกสมาธิ ท่องคำล่องจ่อง 2) ชื่นสอน ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการใช้คำถามกระตุ้นการคิดเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ และ 3) ชื่นสรุป ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ หรือทบทวนความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม จำนวน 8 ครั้ง

4.5 ดำเนินการทดสอบด้วยแบบประเมินพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ (Post-Test) และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว

4.6 หลังเสร็จสิ้นการทดลอง คณะผู้วิจัยได้รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล พร้อมทำการบันทึกข้อมูลให้เรียบร้อย เพื่อเตรียมนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนกับหลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว ด้วยการใช้สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่อิสระต่อกัน (Dependent t-test)

5.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนกับหลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อน กับหลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว

การทดลอง	N	$\bar{X}$	SD	df	t	P
ก่อน	29	2.41	.61	28	26.94*	<.05
หลัง	29	4.11	.74			

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ **t** เท่ากับ 26.94 และค่า **p** น้อยกว่า .05 แสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวสูงกว่าก่อนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม เพลงและการเคลื่อนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวในภาพรวม มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวในภาพรวม

ข้อความถาม	ความพึงพอใจในภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ความสนุกสนานของกิจกรรม	2.83	.54	มาก
2. ความชอบในการทำกิจกรรม	2.83	.47	มาก
3. ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	2.65	.67	มาก
ภาพรวม	2.77	.50	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.77$, $SD=.50$) และเมื่อพิจารณารายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ความชอบ ในการทำกิจกรรม ($\bar{X}=2.83$, $SD=.47$) ความสนุกสนานของกิจกรรม ($\bar{X}=2.83$, $SD=.54$) และ ระยะเวลาในการทำกิจกรรม ($\bar{X}=2.65$, $SD=.67$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนกับหลังวิธีการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 3 หลังวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวสูงกว่าก่อนวิธีการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะกิจกรรมทางดนตรีและการเคลื่อนไหวเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของเด็ก ถ้าเด็กแต่ละคนได้รับการสนับสนุนให้ค้นหากิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นเอกลักษณ์ของ ตัวเองในการตอบสนองต่อเสียงดนตรี แม้จะมีการแนะนำการเคลื่อนไหวที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละกิจกรรมก็ตาม ครูควรหลีกเลี่ยงการแนะนำวิธีการเคลื่อนไหวเพียงอย่างเดียว แต่ควรส่งเสริมให้ใช้การเคลื่อนไหวที่หลากหลายแบบ (Guilford, J. P., 1967) ทำให้กิจกรรมเข้าจังหวะและวิธีการสอนดนตรีเหมาะสำหรับการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก (Liu, Y., 2023) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้น อนุบาลปีที่ 2 พบว่า การพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลงสูงกว่าก่อนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สมคิด ยี่ละงู, 2563) และการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้แนวคิดการเต้นเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อนุบาล พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่ม และจินตนาการ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พรพิมล เวสสวรรค์ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ, 2558)

2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะมีความสนใจในการร้องเพลงหรือการเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ให้เข้ากับจังหวะเพลง ดังนั้น ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงควรจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงประกอบทำเป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อเร่งความสนใจ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ สนุกสนาน น่าสนใจ และเกิดความเพลิดเพลิน ทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว จึง

พัฒนาขึ้นตามหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งมีกิจกรรมท่าทาง รวมถึงเพลงประกอบที่หลากหลาย จึงทำให้เกิดความสนุกสนาน (สถาบันการศึกษาทางไกล, ม.ป.ป.) ทำให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะ ความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจที่มีต่อ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในภาพรวมอยู่ในระดับ خوبมาก (ณภคร เจะเลาะ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

1. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวสูงกว่าก่อนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมเพลง และการเคลื่อนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวไปให้นักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 3 สามารถนำสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังสูงกว่าก่อน วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหว และ 2) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จากสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ 1) ครูผู้สอน ระดับชั้นอนุบาล สามารถนำกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวไปบูรณาการใช้กับการจัดการเรียนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้หรือกิจกรรมเสริมทักษะต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นพัฒนาการ และความคิดของ นักเรียน และควรจัดให้มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความคิดใหม่ ๆ

ของผู้ที่เกี่ยวข้องในปรับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับช่วงวัย และช่วงพัฒนาการของ นักเรียนให้มากขึ้น 2) ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนสื่อ โสต และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอในการจัดกิจกรรมเพลงและการเคลื่อนไหวให้กับนักเรียน และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาและวิจัยผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลงและ การเคลื่อนไหวสำหรับพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของนักเรียนชั้นอนุบาล เช่น การควบคุมอารมณ์ ของตนเอง (Self-Regulation), ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Skills) เป็นต้น และ2) ควรมีการศึกษาและ วิจัยผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น Mobile Application Game Application หรือ Digital Game เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความท้าทายและสามารถใช้งานได้ทุกสถานที่และ ฝึกได้หลาย ๆ รอบ ไม่เกิดความจำเจ สนุกสนานกับกิจกรรมมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). รายงานการศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัยในประเทศไทย, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เบรน-เบส บุ๊คส์.
- ณภกร เจะเลาะ. (2563). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อ พัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(8), 55-67.
- ณัฐพร สุตติ. (2562). ทักษะและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2553). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์ = The methodology in nursing research (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ยู แอนด์ไอ อินเตอร์มีเดีย จำกัด.
- พรพิมล เวสสวรรค์ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2558). ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ แนวคิดการเต้นเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(2), 63-72.
- สถาบันการศึกษาทางไกล. (ม.ป.ป.). เพลงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 22 มกราคม 2567 จาก <https://sites.google.com/dei.ac.th/nfe-dei>
- สมคิด ยีละงู. (2563). ได้ศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(7), 112-124.
- 108Kids.com. (2562). 4 ทักษะ (4Cs) สำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 22 มกราคม 2567 จาก <http://www.108kids.com/archives/18823>
- Blessed Homeschool. (2024). Best Music and Movement Activities for Preschool. Retrieved January 22, 2024, from <https://blessedhomeschool.com/music-and-movement-activities-for-preschool/>.
- Guilford, J. P. (1967). The Nature of Human Intelligence. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Králová, E., and Butvilas, T. (2016). The importance of creativity through music activities in early childhood. Music and Music Activities for Children and Youth: Reviewed Collection of Scientific Proceedings, (หน้า 11-12).
- Liu, Y. (2023). The Influence of Music Activities on Children's Creative Thinking Development. In SHS Web of Conferences (Vol. 180, p. 04001). EDP Sciences.
- Ludowise, K. D. (1985). Movement to music: Ten activities that foster creativity. Childhood Education, 62(1), 40-43.